

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ІМ. ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра спортивної медицини, здоров'я людини

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРЕФОРМОВАНІ ФІЗИЧНІ ЧИННИКИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва)

Спеціальність 227 - фізична терапія та ерготерапія

(шифр і назва спеціальності)

факультет фізичної терапії та ерготерапії, факультет післядипломної та заочної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

рівень освіти: Бакалавр

спеціалізація: фізична терапія та ерготерапія

Робоча програма з дисципліни «Преформовані фізичні чинники» для студентів спеціалізації ФЕТ спеціальності 227 - фізична терапія та ерготерапія

VI с. (денна форма навчання), VI с. (заочна форма навчання)

Розробник: доцент, к.фіз.вих. Будзин В.Р.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії спорту та фізичної культури

Протокол від “28” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри спортивної медицини, здоров'я людини

(підпис)

(Будзин В.Р.)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3		Дисципліна спеціалізації ФТтаЕТ	
Модулів – 1	Спеціальність (фізична терапія та ерготерапія): <u>227 - фізична терапія та ерготерапія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: бакалавр	10 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: залік			

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є поглиблення знань студентів про проведення реабілітаційних заходів у пацієнтів з різною патологією та набуття ними теоретичних знань та практичних навичок щодо особливостей проведення фізіотерапевтичних процедур у фахово-реабілітаційній діяльності для відновлення здоров'я і працездатності хворих та питанням техніки безпеки при роботі з фізіотерапевтичною апаратурою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: загальні питання з організації фізіотерапевтичної служби і курортної справи в Україні;

механізми дії фізичних факторів, вплив фізичних факторів на основні патологічні процеси і функції різних органів і систем організму;

принципи сумісності і послідовності призначення фізичних факторів і процедур;

принципи виникнення патологічних процесів, механізми їх розвитку і клінічні прояви; принципи оцінки показників загальних і функціональних методів обстеження хворих, які скеровують ся на фізіотерапію;

основні клінічні симптоми і синдроми захворювань, при яких використовують методи фізіотерапії;

принципи використання фізичних факторів для профілактики захворювань і реабілітації хворих;

покази та протипокази до застосування фізіотерапії.

Вміти: оволодіти навичками роботи з фізіотерапевтичними апаратами дотримуючись відповідних умов експлуатації та техніки безпеки;

визначити доцільні методи впливу фізичними факторами при тих чи інших захворюваннях, вибрати оптимальний для хворого фізіотерапевтичний комплекс;

дати оцінку перебігу захворювання та ефективності впливу фізичних факторів, оцінити можливість ускладнення захворювання та ускладнення, пов'язані з впливом фізичних факторів.

2. Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Загальна фізіотерапія, як наука. Основні принципи застосування фізичних чинників.

Тема 1. Вступ. Предмет, завдання, основні етапи розвитку фізіотерапії.

Принципи сучасної фізіотерапії. механізм лікувальної дії фізичних чинників. Класифікація фізичних чинників. Алгоритм проведення фізіотерапевтичної процедури.

Тема 2. Електролікування. Застосування постійного електричного струму. Покази та протипокази до застосування гальванічного струму. Покази та протипокази до застосування лікарського електрофорезу. Методики

гальванізації та лікарського електрофорезу Електромагнітні поля високої, ультрависокої та надвисокої частоти.

Застосування імпульсних електричних струмів. Електросон. Електростимуляція. Діадинамотерапія. Синусомодульовані струми (діадинамотерапія, ампліпульстерапія, інтерференцтерапія).

Тема 3. Магнітолікування. Застосування змінних електричних струмів та полів високої, ультрависокої і надвисокої частоти, електромагнітного випромінювання, коливань звукової та ультразвукової частоти. Лікування хвилями ультразвукової та акустичної частоти.

Змістовий модуль 2. Інші преформовані фізичні чинники..

Тема 4. Світлолікування. Теплолікування. Світлолікування: лікувально-профілактичне застосування інфрачервоного і видимого, ультрафіолетового та лазерного випромінювання. Лікування штучно-зміненим повітрям: аерозольтерапія, озонотерапія, спелеотерапія. Лікування теплом. Грязелікування та торфолікування, парафінолікування, озокеритолікування.

Тема 5. Водолікування. Гідро – та бальнеотерапія. Види гідролікування. Лікування та профілактика мінеральними водами. Методи бальнеотерапії

Тема 6. Курортотерапія. Кліматотерапія. Клімато-курортологічна хараткеристика України. Спеціальні методи кліматотерапії: аеротерапія, гідроаеротерапія, геліотерапія, таласотерапія.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	лаб	с.р.		л	С	П	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1 Загальна фізіотерапія, як наука. Основні принципи застосування фізичних чинників.												

Тема 1 Вступ.Предмет, завдання, основні етапи розвитку фізіотерапії. Принципи сучасної фізіотерапії. механізм лікувальної дії фізичних чинників.	8	2	2			4	12	2				10
Тема2 Електролікування. Застосування постійного електричного струму. Покази та протипокази до застосування гальванічного струму.	16	2	4			10	24	2	2			20
Тема 3. Магнітолікування. Застосування змінних електричних струмів та полів високої, ультрависокої і надвисокої частоти, електромагнітного випромінювання	16	2	4			10	12	2				10
Разом за змістовим модулем 1	40	6	10			24	48	6	2			40
Змістовий модуль 2. Інші преформовані фізичні чинники.												
Тема 4. Світлолікування. Теплолікування	21	2	4			15	22	2	2			18
Тема 5. Водолікування.	10	2	2			6	10					10
Тема 6. Курортні ресурси.	19		4			15	10					10
Разом за змістовим модулем 2	50	4	10			36	42	2	2			38

Усього годин МОДУЛЬ 1	90	10	20			60	90	8	4			78
<i>Разом</i>												
	90	10	20			60						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1			
1	Тема 1. Вступ. Предмет, завдання, основні етапи розвитку фізіотерапії	2	
2	Тема 2. Електролікування. Застосування постійного електричного струму. Покази та протипокази до застосування гальванічного струму та лікарського електрофорезу.	2	2
3	Тема 3 . Електромагнітні поля високої, ультрависокої та надвисокої частоти. Застосування імпульсних електричних струмів.	2	
4	Тема 4. Магнітолікування. Застосування змінних електричних струмів та полів високої, ультрависокої і надвисокої частоти, електромагнітного випромінювання, коливань звукової та ультразвукової частоти.	2	
5	Лікування хвилями ультразвукової та акустичної частоти.	2	
Змістовий модуль 2			
6	Тема 5. Світлолікування: лікувально-профілактичне застосування інфрачервоного і видимого, ультрафіолетового та лазерного випромінювання.	2	2
7	Тема 6. Лікування теплом. Грязелікування та торфолікування, парафінолікування, озокеритолікування.	2	
8	Тема 7. Гідро – та бальнеотерапія.	2	
9	Тема 8. Курортні ресурси. Клімато-курортологічна характеристика України. Спеціальні методи	4	

	кліматотерапії: аеротерапія, гідроаеротерапія, геліотерапія, таласотерапія.		
	Разом	20	4

6. Теми практичних занять

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Постійні та змінні магнітні поля. Ультразвук та ультрафонофорез. Покази та протипокази до застосування.	8	14
2	Тема 2. Інгаляційні процедури. Аерозольотерапія. Аеройнотерапія. Механізми впливу. Покази та протипокази до застосування. Перша допомога при імовірних ускладненнях.	6	14
3	Тема 3. Кліматолікування. Поняття про кліматолікування. Основні види клімату. Покази та протипокази до кліматолікування.	10	12
4	Тема 4. Аеротерапія. Геліотерапія. Таласотерапія.	8	10
5	Тема 5. Загальні засади санаторно-курортного оздоровлення його принципи та завдання.. Покази та протипокази до скерування на курорти. Характеристика основних типів санаторно-курортних установ.	10	8
6	Тема 6. Класифікація курортів. Курорти з мінеральними питними водами. Курорти з радоновими водами. Кліматичні курорти. Пелоїдні курорти. Курорти з особливими лікувальними чинниками.	8	10
7	Тема 7. Курорти з радоновими водами. Курорти з сірководневими водами. Курорти з вуглекислими водами. Курорти з хлоридно-натрієвими водами. Курорти з йодобромними водами. Курорти з кремністими термами, залізистими та арсенистими водами.	10	10
	Разом	60	78

8. Індивідуальні завдання

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння)

- Матеріали самопідготовки;
- Самостійні роботи: реферат на тему, „ Загальні засади санаторно-курортного оздоровлення його принципи та завдання.”

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять в усній та письмовій формах.

- Опитування.
- Перевірка завдань для самостійної роботи (тестування).

Підсумковий контроль – залік (VII семестр – денна форма; X семестр – заочна форма навчання).

10. Залікові вимоги

- 1.Поняття про фізіотерапію. Основні та додаткові принципи фізіотерапії.
- 2.Механізми відновного впливу на організм фізіотерапевтичних чинників.
- 3.Загальні протипокази до проведення фізіотерапевтичних процедур, ускладнення при проведенні фізіотерапевтичних процедур. Перша допомога.
- 4.Механізми дії гальванічного струму на організм. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
- 5.Переваги введення в організм лікарських речовин шляхом електрофорезу. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
- 6.Механізми впливу електросну на організм. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
- 7.Механізми впливу на організм електростимуляції м'язів. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
- 8.Механізми впливу на організм діадинамічних струмів. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
- 9.Механізми впливу на організм синусоїдально модульованих струмів. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

10.Механізми впливу на організм дарсонвалізації. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

11.Механізми впливу на організм індуктотермії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

12.Механізми впливу на організм електричного поля ультрависокої частоти. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

13.Механізми впливу на організм сантиметрових хвиль. Поняття про ефект "стоячої хвилі". Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

14.Механізми впливу на організм дециметрових хвиль. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

15.Механізми впливу на організм магнітотерапії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

16.Механізми впливу на організм механічних коливань акустичної частоти та ультразвуку. Поняття про ультрафонофорез. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

17. Механізми впливу на організм ультрафіолетового опромінювання. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

18. Механізми впливу на організм інфрачервоного опромінювання.

19.Механізми впливу на організм видимого світла (монохроматичного, поліхроматичного).

20.Механізми впливу на організм основних теплолікувальних процедур. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

21.Механізми впливу на організм окремих водолікувальних процедур (обливання, обтирання, вологого обгортання). Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

22.Душі. Класифікація душів. Механізми впливу на організм.

23.Ванни.Механізми впливу на організм холодної, індиферентної та гарячої води, гідростатичного тиску. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

24.Механізми впливу на організм хімічних чинників водолікувальних процедур. Види реакцій пацієнта в залежності від концентрації діючої хімічної складової.

25.Механізми впливу на організм хлоридно-натрієвих ванн. Покази та протипоказії до реабілітаційного застосування.

26.Механізми впливу на організм йодобромних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

27.Механізми впливу на організм сульфідних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

28.Механізми впливу на організм сульфідно-вуглекисло-мулових ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

29.Механізм и впливу на організм радонових ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

30.Механізми впливу на організм вуглекислих ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

31.Механізми впливу на організм азотних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

32.Механізми впливу на організм кисневих та перлинних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

33.Механізми впливу на організм скипидарних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

34.Механізми впливу на організм хвойних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

35.Механізми впливу на організм гірчичних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

36.Механізми впливу на організм контрастних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

37.Механізми впливу на організм ванн з поступово зростаючою температурою. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

38.Поняття про інгаляції.Аерозольтерапія (аероіони, гідроаероіони, аерозолі, електроаерозолі). Механізми реабілітаційного впливу на організм. Покази та протипокази. Ускладнення.

39.Механізми впливу на організм аеротерапії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

40.Механізми впливу на організм геліотерапії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

41.Механізми впливу на організм таласотерапії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

42.Принципи застосування та завдання санаторно-курортного відновлення. Загальні протипокази до санаторно-курортної реабілітації.

43.Загальна класифікація курортів та санаторно-курортних установ. Вимоги до відбору пацієнтів для санаторно-курортного відновлення.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1

Форма навчання	Поточне тестування та самостійна робота					Сума
	ЗМ 1		ЗМ 2			
	T1	T2	T3	T4		
Денна (усього балів)	0-20	0-20	0-20	0-20		100
Опитування на семінарах	0-15	0-15	0-15	0-15		
Конспекти самопідготовки						
Практичні роботи	-	-	-	-		
Самостійні роботи	0-5	0-5	0-5	0-5		
Заочна (усього балів)	0-20	0-20	0-20	0-20		
Опитування на семінарах	0-5	0-5	0-10	0-10		

Конспекти самопідготовки	0-10	0-10	0-10	0-10	
Практичні роботи	-	-	-	-	
Самостійні роботи	0-5	0-5	-	-	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

I семестр

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Загальна фізіотерапія, як наука. Основні принципи застосування фізичних чинників

Тема.1. Вступ до фізіотерапії. Фізіотерапія як складова фізичної реабілітації.

Тема 2.Застосування постійного електричного струму. Покази та протипокази до застосування гальванічного струму та лікарського електрофорезу. Методики гальванізації та лікарського електрофорезу.

Тема 3. Застосування імпульсних електричних струмів. Електросон. Електростимуляція. Діадинамотерапія. Синусомодульовані струми (діадинамотерапія, ампліпульстерапія, інтерференцтерапія).

Тема 4. Застосування змінних електричних струмів та полів високої, ультрависокої і надвисокої частоти, електромагнітного випромінювання, коливань звукової та ультразвукової частоти

Тема 5. Постійні та змінні магнітні поля. Ультразвук та ультрафонофорез. Покази та протипокази до застосування.

Змістовий модуль 2. Інші преформовані фізичні чинники.

Тема 6. Водолікування. Душі. Ароматичні прісноводні ванни. Механізми фізіологічного та відновно-оздоровчого впливу

Тема 7. Бальнеолікування. Мінеральні ванни. Газові ванни. Радонові ванни. Механізми фізіологічного та відновно-оздоровчого впливу.

Тема 8. Світлолікування. Основні методики світлолікування. Ультрафіолетове випромінювання: поняття про біодозу. Покази та протипокази до застосування. Інфрачервоне випромінювання. Покази та протипокази до застосування.

Тема 9. Теплолікування. Методики озокерито-, парафіно-, пелоїдо-, псамо-, глино, солелікування. Покази та протипокази до застосування. Загальні засади санаторно-курортного оздоровлення його принципи та завдання..

13. Рекомендована література

Основна

1. Матеріали лекцій.
2. Клиническая физиотерапия /Под ред. проф. В.В.Оржешковского.- Киев: Здоров'я, 2004.- 448с.
3. Порада А. М. Основи фізичної реабілітації: навч. посібник / А. М. Порада, О. В. Солодовник, Н. Є. Прокопчук. – К.: Медицина, 2006. – 248 с.
4. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В. Б. Самойленко, Н. П. Яковенко, І. О. Петряшев та ін.. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 464 с.
5. Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.
6. Степашко М.В., Сухостат Л.В. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 352 с.
7. Яковенко Н.П., Самойленко В.Б. Фізіотерапія: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 256 с.

Допоміжна

8. Гусаров И.И. Радонотерапия.- М.:Медицина, 1994.- 160с.
7. Курорты: Энциклопедический словарь.- М.:Советская энциклопедия, 1983.- 592с.

9. Немедикаментозное лечение в клинике внутренних болезней /Под ред. проф. Л.А.Серебриной, проф. Н.Н.Сердюка, к.м.н. М.Е.Михно.- Киев: Здоров'я, 1995.- 524с.
10. Физиотерапевтический справочник /Под ред. проф. И.Н.Сосина.- Киев: Здоров'я, 2003.- 604с.

Інформаційний ресурс

1. Частная физитерапия: Учебное пособие / под ред. Ч25 Г.Н. Пономаренко. – М. : ОАО „Издательство„Медицина”, 2005. – 744 с. – Режим доступа: <https://www.google.com.ua/search?q=1>.
2. Фізіотерапія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів/ В.Д. Сиволап, В. Х. Каленський; ЗДМУ. – З.: ЗДМУ, 2014 – 196 с. – режим доступа:
http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/2244/1/SyvolapVD14_Fizioter.pdf

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять в усній та письмовій формах. Метод усного контролю (шляхом індивідуального опитування), метод письмового контролю (контрольні роботи), метод тестового контролю.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.
4. Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – залік (VI семестр – денна форма; VI семестр – заочна форма навчання).